

МАКЕДОНСКА АКАДЕМИЈА НА НАУКИТЕ И УМЕТНОСТИТЕ

**ГОЦЕ ПЕТРЕСКИ
ДАРКО ЛАЗАРОВ
ОЛИВЕРА КОСТОСКА**

**ЕКОНОМСКИОТ РАСТ, ИНВЕСТИЦИИТЕ И ЕКОНОМСКАТА СОРАБОТКА:
Емпириска анализа на искуствата на Македонија и Бугарија**

**ECONOMIC GROWTH, INVESTMENT AND ECONOMIC COOPERATION:
An Empirical Analysis of Economic relations between Macedonia and Bulgaria**

СКОПЈЕ, 2016

**Академик Гоце Петрески
Д-р Дарко Лазаров
Д-р Оливера Костоска**

**ЕКОНОМСКИОТ РАСТ, ИНВЕСТИЦИИТЕ И ЕКОНОМСКАТА СОРАБОТКА:
Емпириска анализа на искуствата на Македонија и Бугарија**

Уредник: академик Таки Фити

**(Студијата е работена во рамките на рамките на соработката меѓу
Македонската академија на науките и уметностите и Бугарската академија
на науките)**

СОДРЖИНА

Абстракт

ВОВЕД

- 1. ЕМПИРИСКИ РЕЗУЛТАТИ ОД АНАЛИЗАТА НА РАСТОТ**
- 2. ПРЕГЛЕД НА ТЕОРЕТСКАТА И ЕМПИРИСКАТА ЛИТЕРАТУРА – РАСТОТ И ЕКОНОМСКАТА ТРАНЗИЦИЈА**
- 3. АНАЛИЗА НА ДЕТЕРМИНАНТИТЕ И ОГРАНИЧУВАЊАТА НА РАСТОТ ВО ТРАНЗИЦИСКИОТ ПЕРИОД - ОСВРТ ВРЗ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**
- 4. ЕЛАБОРАЦИЈА НА МЕТОДОЛОШКАТА РАМКА НА ИСТРАЖУВАЊЕ: ЕМПИРИСКИ МЕТОДИ, ТЕХНИКИ И ПРИСТАПИ**

Cross-country панел регресија на растот

Сметководство на растот

Меѓународна компаративна анализа (**International benchmarks**)

- 5. СМЕТКОВОДСТВО НА РАСТОТ СПОРЕД ПРОИЗВОДНИОТ, РАСХОДНИОТ И СЕКТОРСКИОТ ПРИСТАП: АНАЛИЗА НА ИЗВОРИ НА РАСТОТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА**

Анализа на факторите (изворите) на економски раст преку производствениот пристап

Анализа на изворите на раст преку секторски пристап

Анализа на факторите (изворите) на раст во преку пристапот на побарувачка

- 6. МАКРОЕКОНОМСКИ ПЕРФОРМАНСИ И ЕКОНОМСКИ РАСТ: КОМПРАТИНА АНАЛИЗА ПОМЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА**

Фискалната политика и економски раст

Билансот на плаќање и економскиот раст

Инфлацијата и економскиот раст

Банкарскиот сектор и кредитниот раст

Економетриско тестирање на трансмисионите механизми

7. ТРАНСМИСИОНИТЕ МЕХАНИЗМИ И КАНАЛИ НА ПРЕЛЕВАЊЕ НА СВЕТСКАТА ЕКОНОМСКА КРИЗА ВО ЈИЕ СО ПОСЕБЕН ФОКУС НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА

Влијанието на светската економска криза врз економските перформанси на земјите од ЈИЕ со посебен фокус на Македонија и Бугарија

Странски директни инвестиции и економски раст

Дознаките од странство (remittances) и економски раст

Извозната побарувачка и економски раст

8. КВАЛИТЕТОТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ И ЕКОНОМСКИ РАСТ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И РЕПУБЛИКА БУГАРИЈА

Институциите, институционалниот капацитет и економскиот раст

Сопственичките права како столб на пазарната економија и основа за долгорочен економски раст

Корупцијата како институционално ограничување на економскиот раст

9. ТРЕНДОТ НА СТРАНСКИТЕ ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И АНАЛИЗА НА ОДРАЗОТ ВРЗ ПРОДУКТИВНОСТА И КОНКУРЕНТНОСТА

10. СТРАНСКИТЕ ДИРЕКТНИ ИНВЕСТИЦИИ, ТРАНСФЕРОТ НА ТЕХНОЛОГИЈА, СТРУКТУРНИТЕ ПРОМЕНИ И РАСТОТ НА ПРОДУКТИВНОСТА: СЛУЧАЈОТ НА БУГАРИЈА

10. ДИНАМИКА И СТРУКТУРА НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ТРУДОТ И ПРОДУКТИВНОСТА

11. ДИНАМИКА И СТРУКТУРА НА ТРГОВИЈАТА

12. TRENDS IN ECONOMIC COOPERATION BETWEEN MACEDONIA AND BULGARIA

Political relations

Economic cooperation

Infrastructural connectedness

9. ANNEXES

10. REFERENCES

SUMMARY

ECONOMIC GROWTH, INVESTMENT AND ECONOMIC COOPERATION: An Empirical Analysis of Economic relations between Macedonia and Bulgaria

CONTENTS

Abstract

INTRODUCTION

1. EMPIRICAL RESULTS OF THE GROWTH ANALYSIS

2. SUMMARY OF THEORETICAL AND EMPIRICAL LITERATURE - ECONOMIC GROWTH AND TRANSITION

3. ANALYSIS OF THE DETERMINANTS AND LIMITATIONS OF GROWTH - REFERENCE TO THE REPUBLIC OF MACEDONIA

4. ELABORATION OF THE METHODOLOGICAL RESEARCH FRAMEWORK: EMPIRICAL METHODS, TECHNIQUES AND APPROACHES

Cross-country panel regression of growth

Growth Accounting

International comparative analysis (International benchmarks)

5. GROWTH ACCOUNTING – PRDUCTION, EXPENDITURES AND SECTOARAL APPROACH: ANALYSIS OF SOURCES OF GROWTH IN THE REPUBLIC OF MACEDONIA AND THE REPUBLIC OF BULGARIA

Analysis of factors (resources) of economic growth through production approach

Analysis of the sources of growth by sector approach

Analysis of factors (sources) growth through demand approach

6. MACRO-ECONOMIC PERFORMANCES AND ECONOMIC GROWTH: A COMPARATIVE ANALYSIS OF MACEDONIA AND BULGARIA

Fiscal policy and economic growth

Balance of payments and economic growth

Inflation and economic growth

The banking sector and credit growth

Econometric testing of transmission mechanisms

7. THE TRANSMISSION MECHAANISMS AND SPILLOVER CHANNELS OF THE WORLD ECONOMIC CRISIS IN SEE: A SPECIAL FOCUS ON THE REPUBLIC OF MACEDONIA AND THE REPUBLIC OF BULGARIA

The impact of global economic crisis on economic performance of SEE countries, with special focus on Macedonia and Bulgaria

Foreign direct investment and economic growth

Remittances from abroad (remittances) and economic growth

Export demand and economic growth

7. QUALITY OF INSTITUTIONS AND ECONOMIC GROWTH IN MACEDONIA AND BULGARIA

Institutions, institutional capacity and economic growth

Property rights as a pillar of market economy and the basis for long-term growth

Corruption as an institutional constraint to economic growth

8. ANALYSIS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT TRENDS AND ITS IMPACT ON PRODUCTIVITY AND COMPETITIVENESS IN MACEDONIA

9. ANALYSIS OF FOREIGN DIRECT INVESTMENT TRENDS AND ITS IMPACT ON PRODUCTIVITY AND COMPETITIVENESS IN BULGARIA

FOREIGN DIRECT INVESTMENT, TECHNOLOGY TRANSFER, STRUCTURAL CHANGE AND PRODUCTIVITY GROWTH: THE CASE OF BULGARIA

11.1. Foreign direct investment and technology transfer

11.2 Sectoral productivity, employment and structural change

DYNAMICS AND STRUCTURE OF FOREIGN TRADE OF BULGARIA

10. LABOUR COSTS AND PRODUCTIVITY IN MACEDONIA

11. DYNAMICS AND STRUCTURE OF TRADE

12. TRENDS IN ECONOMIC COOPERATION BETWEEN MACEDONIA AND BULGARIA

Political relations

Economic cooperation

Infrastructural connectedness

9. ANNEXES

10. REFERENCES

SUMMARY

Абстракт

Проучувањето на динамиката на економскиот раст и факторите кои го детерминираат, преку анализа на идиосикратските специфики на конкретната земја се исклучително значајни за дизајнирање на економски политики, кои ќе ги таргетираат претходно адресираните ограничувања и ќе овозможат акцелерирање на економскиот раст на долг рок. Во тој контекст, основна цел на студијата е анализа на карактеристиките и специфичностите на моделите на економски раст во Македонија и Бугарија, адресирање на ограничувачките фактори и предизвиците пред кои беа исправени овие земји во периодот на транзиција, истражување на специфичностите на трговската размена и анализа на можностите за искористување на синергетските ефекти преку интензивирање на економската соработка помеѓу двете земји, анализа на специфичностите поврзани со странските директни инвестиции, трансферот на технологија и продуктивноста во Бугарија и Македонија. За реализирање на така поставената цел користен е сет од неколку научно-истражувачки методолошки пристапи: сметковоство на растот, економетрија на растот и компаративна анализа. Резултатите од анализата покажуваат дека моделите на раст од аспект на магнитудата на одделните извори (според производниот, секторскиот и пристапот на побарувачка) кои го движат растот во двете земји се значително се разликуваат. Исто така, резултатите од компаративната анализа на економските перформансите на земји пред кризата и ефектите од кризата покажуваат значителни специфичности и разлики во двете земји. Сепак, сличностите на двете економии кои се однесуваат на интензивирање на економската и финансиската интегрираноста кон ЕУ, нужноста од подобрување на институционалниот капацитет и потребата од структурни промени одат во насока дека двете земји имаат слични приоритети и предизвици со кои треба да се соочат во наредниот период, при што, заедничката економска и политичка соработка може да биде користа за двете земји во исполнување на таквите приоритети.

Клучни зборови: Економски раст, трговска размена, Република Македонија, Република Бугарија.